

KARTA KURSU

Nazwa	Teorie narodu i etniczności
Nazwa w j. ang.	Theories of nation and ethnicity

Koordynator	Dr Michał Warchała	Zespół dydaktyczny
		Dr Michał Warchała
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia):

Celem kursu jest zapoznanie studenta z podstawowymi, klasycznymi teoriami narodu i etniczności rozwiniętymi w naukach społecznych – socjologii, historii społecznej, psychologii społecznej i antropologii – w XX wieku

Warunki wstępne:

Wiedza	Podstawowa wiedza dotycząca epok historycznych oraz historii kultury zachodniej i polskiej; wiedza dotycząca rozwoju zachodniej myśli społecznej od starożytności aż po wiek XX
Umiejętności	Podstawowe umiejętności czytania ze zrozumieniem i analizy tekstów naukowych
Kursy	Historia myśli społecznej 1 i 2

Efekty uczenia się:

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01: Zna podstawowe teorie narodu i etniczności rozwinięte w naukach społecznych w XX wieku	K_W05
	W_02: Ma wiedzę na temat sposobów teoretycznego rozumienia takich pojęć jak: naród, etnia, kultura i tożsamość narodowa, stereotypy narodowe itp.	K_W05, K_W02
	W_03: Ma wiedzę na temat związków teorii narodu z ideologiami politycznymi XIX i XX	K_W01, K_W05

	wieku (nacjonalizmem, marksizmem, liberalizmem, konserwatyzmem)	
--	---	--

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01: Potrafi analizować teksty z zakresu teorii narodu i etniczności	K_U01
	U_02: Interpretuje podstawowe pojęcia i terminy dotyczące narodu i etniczności, rozumie możliwości ich zastosowania w badaniach	K_U01
	U_03: Potrafi krytycznie podejść do teorii narodu i etniczności, rozumie różnice między teorią a ideologią narodową/nacjonalistyczną	K_U01

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_01: Potrafi uczestniczyć w dyskusji, formułować argumenty służące uzasadnieniu własnego stanowiska	K_K01
	K_02: Rozumie znaczenie dyskusji i dialogu jako narzędzia poznania w naukach społecznych	K_K01
	K_03: Rozumie i docenia rolę, jaką socjologia może pełnić w krytycznej refleksji na temat więzi narodowych i etnicznych oraz ideologii narodowej	K_K01, K_K02

Organizacja – studia stacjonarne												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30	30										

Organizacja – studia niestacjonarne												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15	15										

Opis metod prowadzenia zajęć

Podstawowymi metodami stosowanymi w trakcie kursu są: wykład oraz dyskusja w oparciu o tekst źródłowy zaproponowany przez prowadzącego ćwiczenia.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
W02								X				X	
W03								X				X	
U01								X				X	
U02								X				X	
U03								X				X	
K01								X					
K02								X					
K03								X					

Kryteria oceny	<p>Na ostateczną ocenę otrzymywaną przez studenta składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecność na zajęciach - udział w dyskusji - ocena z egzaminu pisemnego
----------------	--

Uwagi	Brak
-------	------

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

Wykład i konwersatorium

1. Wprowadzenie: podstawowe pojęcia związane z narodem i etnicznością (naród, wspólnota narodowa, ojczyzna, etnia, kultura narodowa, tożsamość narodowa, naród polityczny, naród etniczny itd.)
2. „Codzienny plebiscyt” - naród w ujęciu Ernesta Renana
3. Naród nowoczesny w koncepcji Erica Hobsbawma
4. Nacjonalizm i modernizacja w ujęciu Ernesta Gellnera
5. Naród i etnia – etniczność jako zjawisko kulturowe w ujęciu Anthony'ego Smitha
6. Narody „duże” i „małe” - narodowość jako problem w Europie Środkowo-Wschodniej w ujęciu Miroslava Hrocha
7. Historia pojęcia charakteru narodowego i różne sposoby jego rozumienia; charakter narodowy a tożsamość narodowa; problem tożsamości narodowej w ujęciu A. Smitha
8. Stereotypy narodowe – aspekt teoretyczny; charakter narodowy a stereotyp; stereotyp jako element wzajemnego wizerunku narodów
9. Co to jest kultura narodowa – koncepcja Antoniny Kłoskowskiej; problem tradycji narodowej
10. Naród jako wspólnota wyobrażona w koncepcji Benedicta Andersona
11. Przykład ponowoczesnej koncepcji narodu – naród jako „wydarzenie” w ujęciu R. Brubakera
12. Nacjonalizm z punktu widzenia psychologii społecznej – koncepcja „banalnego nacjonalizmu” M. Billiga
13. Naród i nacjonalizm w społeczeństwach postkolonialnych
14. Naród a religia obywatelska – na przykładzie USA
15. Podsumowanie: naród jako „wspólnota abstrakcyjna”

Wykaz literatury podstawowej:

1. E. Renan, *Co to jest naród?* przeł. M. Warchala, w: „Res Publica”, nr 1/2005, s. 135-144.
2. E. Gellner, *Narody i nacjonalizm*, przeł. T. Hołówka, różne wydania, r. 1, 3 i 5.
3. A. Smith, *Etniczne źródła narodów*, przeł. M. Głowacka-Grajper, WUJ, Kraków 2009, r. 1-2.
4. M. Hroch, *Małe narody Europy: perspektywa historyczna*, przeł. G. Pańko, Ossolineum, Wrocław 2003.
5. A. Jasińska-Kania, *Socjologiczne aspekty badań nad stereotypami*, w: *Obraz Polski i Polaków w Europie*, L. Kolarska-Bobińska (red.), ISP, Warszawa 2003.
6. A. Kłoskowska, *Kultury narodowe u korzeni*, PWN, Warszawa, 1996, s. 32-41, 79-89, 103-112.
7. B. Anderson, *Wspólnoty wyobrażone*, przeł. S. Amsterdamski, Znak-Batory, Kraków-Warszawa 1997, rozdz. 2-3.
8. R. Brubaker, *Nacjonalizm inaczej*, przeł. J. Łuczyński, PWN, Warszawa 1998, rozdział 1 i

3

9. R. Vorbrich, *Wódz jako funkcjonariusz. Despotyzm zdecentralizowany w społeczeństwie postplemiennym Kamerunu*, „Lud” t. 88/2004, s. 219-236
10. B. Pelc, *Fenomen amerykańskiej religii cywilnej. Przemówienia prezydentów USA jako jego przejaw*, „Resovia Sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej” nr 8, s. 83-100.
11. M. Billig, *Banalny nacjonalizm*, przeł. M. Sekerdej, Znak, Kraków 2008, s. 430-471.

Wykaz literatury uzupełniającej:

1. J. Szacki, *O narodzie i nacjonalizmie*, „Znak” nr 3/1997, s. 4-31.
2. E. Hobsbawm, T. Ranger, *Tradycja wynaleziona*, przeł. M. i F. Godyń, WUJ, Kraków 2008.
3. E. Hobsbawm, *Narody i nacjonalizm po 1780 roku: program, mit, rzeczywistość*, Warszawa 2010, rozdział 1-2.
4. M. Budyta-Budzyńska, *Socjologia narodu i konfliktów etnicznych*, PWN, Warszawa 2010.
5. J. Kiliński, *Wspólnota abstrakcyjna. Zarys socjologii narodu*, IFiS PAN, Warszawa, r. 1.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	30
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	30
Ogółem bilans czasu pracy		150
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia niestacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	40
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	40
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	

	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	40
	Ogółem bilans czasu pracy	150
	Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	5